SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. C. No. 96. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 21, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ТРАВНЯ 1993. Ч. 96. РІК С.

Пам'ятаймо про Україну!

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В ЗАХІДНЬОМУ СВІТІ З ПРИВОДУ ШТУЧНОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Цього року припадає 60-ліття трагічного експерименту в історії українського народу — штучно створеного голоду в Україні в 1932-33 роках. Нелюдськість московсько-большевицького режиму на чолі з диктатором Йосифом Сталіном виявилася геноцидом для українського народу, коли голодом замучено понад сім мільйонів людей. І не було пощади ні для старших, ані для жінок і дітей. Їх виморили голодом, щоб закріпити „соціялізм в одній окремо взятій країні" та зміцнити червону Російську імперію. Вороже знущання над українським народом вдалося тому, що він не зумів об'єднано приступити до будови спільного державного ладу 1917-21 рр. та стати на захист своєї держави.

Президія Секретаріяту СКВУ звертається до церковних ієрархів, наукових установ та організацій і закликає українську спільноту відзначити цю річницю відповідними науковими конференціями, де це можливо, церковно-релігійними Богослуженнями та окремими лекціями в молодечих організаціях та українських школах.

Нехай той жахливий злочин, вчинений на українському народі взагалі, а на українському селянстві зокрема, буде для всіх українців, де б вони не жили тепер і в майбутньому, наукою, що релігійні, культурні, політичні й особисті права можуть бути забезпечені тільки у своїй правовій демократичній державі.

Нині на сході Европи вже існує незалежна українська держава, але вона ще цілком не закріплена. Сподіємось, що державні та політичні проводи в Україні спільно знайдуть можливість, щоб закріпити українську державу та одержати міжнародні гарантії для її безпеки. Українська діяспора готова допомогти в цьому.

Вшануймо пам'ять сімох мільйонів мучеників голодової смерти з постановою докласти всіх сил, щоб таке ніколи не повторилося.

21 квітня 1993 р.

За Президію Секретаріяту

Юрій Шимко,
президент

д-р Василь Верига,
Генеральний секретар

НА ПЛЕНАРНІЙ СЕСІЇ ГУ ЗВІТУВАЛИ ГОЛОВИ КОМІСІЙ

Кергонксон, Союзівка. — В середу, 19-го травня, по полудні на пленарній сесії річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу звітували голови окремих комісій, які подавали свої резолюції і рекомендації, для затвердження їх Головним Урядом.

Звітування за Комісію молоді і спортову зложив А. Худолій, за Комісію Союзівки — В. Пастушок, за Комісію сеніорів — А. Чопик, за Комісію організаційних справ — В. Ліщинецький, за Комісію резолюційну та публічних справ — З. Снилик, за Комісію для справ культури — д-р Я. Падох, за Комісію братської діяльности і жіночих справ — Т. Мороз. Окремо обширно звітувала за Комісію відзначення 100-річчя УНС головний предсідник У. Дячук.

Увечорі в середу, 19-го травня, відбувся спільний бенкет учасників річних нарад, в якому взяли участь також запрошені гості.

На четвер заплановано цілоденну пленарну сесію, на якій мав бути обговорюваний проєкт нового статуту Українського Народного Союзу. Окремо відбула свої прелімінарні наради Фінансова комісія і вона буде звітувати на останній сесії річних нарад.

Учасники пленарних нарад Головного Уряду УНС

Конгресмен-демократ критикує Б. Клінтона

Вашінгтон. — В інтерв'ю газеті „Ню Йорк Таймс" конгресмен з Оклагоми Дейв МекКерді різко критикував політику Билла Клінтона, заявивши, що Президент „зрадив принципам своєї передвиборчої кампанії і керує країною як традиційний ліберал".

„Ню Йорк Таймс" нагадує, що Д. МекКерді був союзником губернатора Аркенсо Б. Клінтона у боротьбі за Білий Дім. Конгресмен виступив за підтримку Клінтона ще у 1992 році, коли у боротьбі брали участь шість кандидатів-демократів. Газета пише також, що конгресмен МекКерді був одним з засновників організації „Рада демократичного керівництва", яку створили демократи-центристи на противагу лібералам з метою висунути кандидатом на президента свого однодумця і сприяти його перемозі у боротьбі за Білий Дім.

„Президент вів боротьбу, як 'новий демократ'. Але ноними були лише слова, а програма виявилася такою ж, як у 'старих демократів' ", — підкреслив МекКерді. Він має намір очолити боротьбу в Палаті Репрезентантів проти економічного пляну Президента, який передбачає величезне збільшення податків. МекКерді вважає, що якщо цей плян буде прийнятий, то „до кінця каденції правління Адміністрації Клінтона дефіцит федерального бюджету стане більшим, ніж при Адміністрації Буша".

„Ню Йорк Таймс" пише, що багато конгресменів-демократів критикують плян Клінтона, хоч покищо лише МекКерді погодився, щоб його ім'я згадувалося у пресі. Один з неназваних демократів сказав кореспондентові газети: „В даний час ми (демократи) не наберемо достатньої кількости голосів, щоб плян Клінтона затвердила Палата Репрезентантів".

Д. МекКерді і ще два конгресмени-демократи — Тімоті Пенні і Чарлз Стенголм — мають намір виступати проти пляну Клінтона, якщо туди не буде включена їх пропозиція зменшити видатки на 50 блн. дол.

Однак лідери демократів у Палаті Репрезентантів вважають, що не більш як 40 законодавців-демократів підтримають республіканців, які виступають проти пляну Президента. Таким чином, противникам Клінтона не вистачить голосів, щоб заблькувати його плян.

Л. Кучма звітував у Верховній Раді

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 18-го травня, прем'єр-міністер України Леонід Кучма виступив на пленарному засіданні Верховної Ради з доповіддю про соціяльно-економічне і політичне становище в Україні та шляхи виходу з глибокої кризи. Прем'єр констатував, що Урядові за короткий час не вдалося суттєво поліпшити стан української економіки. Невдала кредитно-фінансова політика Національного Банку України, недосконала система оподаткування, незбалянсованість експортно-імпортних взаємин і, найголовніше, різке підвищення цін на російську нафту і газ — все це не дало змоги призупинити інфляцію українського купоно-карбованця. Л. Кучма зазначив, що програма приватизації на 1992 рік не виконана. У житловому фонді та в галузі малої приватизації приватизовано лише один відсоток фондів.

У зв'язку з погіршенням криміногенної ситуації прем'єр запропонував створити при Кабінеті Міністрів спеціяльну структуру для боротьби з організованою злочинністю. Щоб діяльність уряду була ефективна, на думку Л. Кучми, необхідно: продовжити особливі уповноваження Уряду до 18-го травня 1994 року, підпорядкувати Урядові Національний Банк, Фонд державного майна, Антимонопольний комітет та ввести до складу Кабінету Міністрів представників Президента в областях для запровадження декретів Уряду на місцях.

Голова правління Національного Банку Віктор Ющенко, зачитавши свій звіт, виступив проти нової політики загального банку держави і зазначив, що Національний Банк не зробив жодної кредитної емісії без санкції Верховної Ради. Серед чинників інфляції В. Ющенко назвав Національний Банк, Міністерство фінансів, комерційні банки. Голова НБУ підкреслив, що реформи не зроблять монетарну політику ефективною.

Звітував перед делегатами також голова Фонду державного майна (ФДМ) Володимир Прядко. Він вважає, що програма приватизації на 1992 рік, яку мав здійснювати ФДМ, не виконана через відсутність відповідного законодавства та єдиної системи оцінки вартости майна.

В обговоренні доповіді прем'єра Л. Кучми та голів НБУ і ФДМ взяв участь колишній прем'єр-міністер Вітольд Фокін. Він заявив, що без визначення політичного курсу держави та ухвалення нової конституції жодна програма Уряду не може бути виконана. Фокін запропонував провести девальвацію карбованця та ввести національну грошову одиницю. Фокін підтримав пропозицію Л. Кучми про переведення Національного Банку України в оперативне підпорядкування Урядові на період проведення реформ. Екс-прем'єр заявив, що асигнування промислових галузей за умов інфляції є безглуздям. Держава має допомагати тільки тим громадянам, хто не може самостійно себе забезпечити: ветеранам, пенсіонерам, багатодітним.

Авдиторія-ґалерія буде названа іменем О. і Я. Ґудзяків

Ню Йорк. — На відгук проголошеної у пресі збіркової кампанії Українського Музею в Ню Йорку, д-р Олександер і Ярослава Ґудзяки з Сиракюз, Н. Й., повідомили Будівельний комітет Українського Музею про їхнє рішення пожертвувати 100,000 дол. на підтримку другої фази збірки грошей на Будівельний Фонд Українського Музею. „Це надзвичайно щедрий княжий дар", — сказав Тит Геврик, голова управи Музею. „Музейна громада надзвичайно вдячна, що є такі ентузіясти Музею, які розуміють потребу та важливість саме тепер, коли Україна незалежна, розбудувати модерний репрезентативний будинок Українського Музею в Ню Йорку".

Д-р О. та Я. Ґудзяки добре відомі за їхню жертвенність на розбудову Українського Музею. В 1978 році вони стали членами Музею і постійно підтримували його діяльність. Пожертви Ґудзяків на Музей за минулі роки виносять понад 10,000 дол.

Тепер вони з новою пожертвою в сумі 100,000 дол. підтримали другу та кінцеву фазу кампанії збірки на Будівельний Фонд УМ. Цей княжий дар уфундує авдиторію-ґалерію в новому приміщенні Музею. Для поколінь майбутніх відвідувачів Музею простора заля авдиторії-ґалерії імені О. і Я. Ґудзяків свідчитиме про їхню любов та опіку над українською культурною і мистецькою спадщиною.

Анна Алиськевич, голова Будівельного Комітету, заявила, що надзвичайно щедра пожертва подружжя Ґудзяків служитиме як приклад, заохотить інших членів української громади підтримати цю важливу акцію Українського Музею та заповідає успішне проведення запланованої збіркової кампанії.

Родина Ґудзяків — відома та шанована одиниця української громади. Д-р О. Ґудзяк, активний член українських громадських та професійних організацій, мав успішну дентистичну практику і тепер є на пенсії. Я. Ґудзяк, колишня голова 68-го Відділу Союзу Українок Америки, від 1957 року є активною членкою СУА. Вони мають двох синів: Марко, лікар-уролог, одружений з Ромою Когутяк, д-р Марко і Рома мають дочку Катерину. Борис закінчив студії теології і здобув докторат філософії у Гарвардському університеті. Тепер проживає в Україні, де заснував Інститут Історії Церкви, присвячений дослідженню історії та переслідування Української Католицької Церкви під совєтським режимом.

Будівельний комітет Українського Музею плянує найближчим часом зібрати 3.5 млн. дол. на перебудову купленої і вже сплаченої комерційної споруди на Іст Шостій вулиці в Ню Йорку. Величину коштів перебудови існуючого будинку підраховано в 1991 році на підставі архітектурно-інженерної аналізи українського архітекта Юрія Савицького. Нове приміщення стане центром українських мистецьких і культурних виставок в Ню Йорку.

ЗСА ЗАСТЕРЕГЛИ УРЯД КАМБОДЖІ

Бангкок, Таїлянд. — В понеділок 17-го травня, З'єднані Стейти офіційно застерегли уряд Камбоджі, щоб він унеможливив тиск на громадян напередодні виборів. Вашінгтон також звернувся до „червоних кхмерів" щоб вони зі свого боку не пробували втрутитися в процес виборів, які відбуватимуться в країні від 23-го до 28-го травня.

„Ми не чекаємо, що майбутні вибори пройдуть взірцево, та все ж сподіваємося, що їхні результати будуть заслуговувати довір'я", — заявив на пресовій конференції в Багкоку помічник державного секретаря в питаннях азійських країн Вінстон Лорд.

Агентство Ассошіейтед Пресс нагадує, що встановлений під егідою ООН в 1991 році мир поклав край 13-річній громадянській війні в Камбоджі. Уряд і три ворогуючі між собою партизанські групи згодилися провести в 1993 році загальні вибори. Однак тепер найбільш войовнича група, комуністична організація „червоних кхмерів", наперед проголосила, що не має наміру поважати висліди виборів. У зв'язку з цим уряд застосовує певний тиск на виборців, намагаючись схилити їх на свій бік.

„Ми хочемо домогтися виконання умов мирного договору", — заявив помічник державного секретаря, але не пояснив, в який спосіб це можна зробити.

Відомо, що „червоні кхмери", перебуваючи при владі у другій половині 70-их років, знищили до мільйона громадян Камбоджі. Тепер вони організовують провокації щодо миросних сил ООН, котрі контролюють виконання мирної угоди.

Пресова конференція Д. Павличка в Ню Йорку

Ню Йорк. — Один з відомих українських парляментаристів Дмитро Павличко уважає, що країни з нуклеарною зброєю повинні підписати угоду, яка б запевнила Україні незалежність і невтральність, якщо вона має віддати ядерну зброю, що знаходиться на її території, заявив Д. Павличко, голова Комісії закордонних справ Верховної Ради України кореспондентам у понеділок, 17 травня. Продовжуючи свою думку, він сказав, що у такому випадку Україна не мала б жодних проблем з підписанням Угоди про нерозповсюдження ядерної зброї чи розмонтування ядерної зброї на своїй території. Д. Павличко запевнив, що Президент Леонід Кравчук підтримує також цю думу, що й було представлено американським урядовим чинникам, які недавно відвідали Україну. Він також заявив, що про цю справу буде говорити з представниками Уряду президента Билла Клінтона, з якими має зустрітися цього тижня.

Д. Павличко сказав, що не бачить труднощів у підписанні Україною Угоди Старт-1 про зменшення нуклеарних арсеналів. Одначе він підкреслив, що Україна має застереження до одного параграфу Угоди про нерозповсюдження ядерної зброї з уваги на те, що мусить доконче мати ширші запевнення, які б гарантували невтралітет України.

Україна мальовнича не лише у природі

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Петро Гринчишин — один з редакторів і співосновників центру „Мальовнича Україна", який є новим задумом групи киян, немов для підтвердження, що наша батьківщина не лише у природі захоплює всіх, але також у своїх виданнях і плянах.

Про ці великі задуми — а це видавання двомісячника, що носить назву „Живописна Україна" і про створення культурно-просвітнього центру „Мальовнича Україна", розповідає нам цей гість з Києва доволі точно та вичерпно.

Він приїхав до ЗСА і Канади, щоб зацікавити цими новими плянами та знайти охочих допомогти йому та його співробітникам до їх здійснення.

Петро Гринчишин у редакції „Свободи".

Цей новий культурно-просвітній центр, досі ще дуже скромний, бо його засновники дістали лише 17 гектарів землі біля Києва, у селі Вишенки, але там хочуть побудувати етнографічний музей, школу мистців, майстерню, музей історії українського війська та козацької слави, бібліотеку науково-популярної літератури і Шевченкіянди, картинну галерію, а поруч з тим готель, бар, крамниці, тенісові корти, басейн, закриту автостоянку для авт і ряд котеджів.

Поруч того центр має в пляні видавання таких часописів: „Мальовнича Україна", „Живописна Україна", „24 серпня" і „Спадщина".

Ледве чи можна ще вимріяти або придумати більш амбітні пляни — тож не дивно, що я трохи із застановою випитую гостя, як на практиці засновники центру, а це головний редактор Михайло Волошин, заступник наш гість, який є також віцепрезидентом центру і заступник головного редактора Михайло Григорів думають принаймні частину своїх задумів здійснити.

(Закінчення на стор. 5)

ЗУСТРІЧ СЛУХАЧІВ ПЕРЕДАЧІ Р. МАРИНОВИЧА

Горшам, Па. — Тут у неділю, 23-го травня, о год. 2-ій по полудні на „Тризубівці" відбудеться перша в цьому році зустріч шанувальників передачі „Година українських мелодій Романа Мариновича". Гратиме оркестра „Мрія" М. Хомута. Телефон для інформацій (215) 343-5412.

В УКРАЇНІ

КИЇВ. На засіданні Президії національної ради Демократичної Партії України ухвалено звернення до Президента України та до Верховної Ради з приводу економічної кризи. У зверненні сказано, що поглиблення економічної кризи спричинене деструктивними силами та економічнитиском на Україну ззовні, може привести до перетворення державности в саму лише формальність. Щоб запобігти цьому Демократична партія вимагає негайного розгляду на Верховній Раді закону про надзвичайний економічний стан та введення такого стану на два роки.

СИМФЕРОПІЛЬ. Серед безробітних зареєстровані представники 30 професій. В їх числі 193 інженери-будівельники, 6 інженерів-зоологів, 32 учителя, біологи, хеміки, історики.

СУМИ. Місто відвідав перший секретар амбасади Великобританії в Україні Роджер Кук. Він ознайомився з промисловими підприємствами і запропонував співпрацю з англійськими бизнесменами.

КРИВИЙ РІГ. Тут відкрито новий будинок-інтернат для 140 дітей, прикутих до ліжка хворобами. Раніше діти перебували у старому, запущеному приміщенні. Новий будинок подарований комбінатом „Криворіжсталь" та місцевими підприємствами і кооперативами.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 17-ГО ТРАВНЯ, ЗСА заявили, що не братимуть участи в нарадах міністрів закордонних справ Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй у мироносних та інших спірних питаннях, включно з воєнними подіями у Боснії та Герцеґовині. Своє рішення ЗСА арґументують неготовністю провадити будь-які переговори на рівні міністрів закордонних справ, що їх запропонувала Росія з підтримкою країн Европейської спільноти. Однак аналітики вважають, що відмова ЗСА полягає в наявній розбіжності думок між ЗСА та її европейськими союзниками стосовно Боснії та Герцеґовини.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона вирішив закінчити довготривалу ворожнечу ЗСА включно з підтримкою партизанської війни та визнати існуючий уряд Анголі. Минулого вересня теперішній уряд виграв Організацією Об'єднаних Націй підтверджені вибори, а нещодавно погодився на пропозиції замирення з їхньою опозицією Національми Союзом, знаним як „Уніта", що їх запропонували ЗСА і ООН на переговорах в Абіджані, столиці Берега Слонової Кости. Однак упертість „Уніти" на згаданих переговорах не залишає іншого виходу для ЗСА, як визнати уряд президента Хозе Едвардо дос Сантоса.

ГОЛОВНІ АМЕРИКАНСЬКІ летунські лінії заповіли, що найближчими днями підвищать на 10 і 20 дол. ціни квитків, які включають подорожі туди і назад, з суботньою нічною зупинкою. Летунські лінії Дельта, Амерікан, Амеріка Вест, Контінентал, Норт Вест і Юнайтед підвищать на 10 дол. квитки подорожей туди і назад, що є менше як 1000 миль, а 20 дол. — коли подорож є понад 1000 миль, Транс Ворлд Ейрлайнс має в пляні підвищити на 10 дол. квитки на всі подорожі туди і назад, а ЮС Ейр підвищить тільки на 10 дол. квитки на подорожі туди і назад, які є понад 1000 миль.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки — money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Клопіт з візою в Україну

Амбасада України у Вашінґтоні склала новий порядок щодо видачі візи на в'їзд в Україну, причому поділено особи, які бажають отримати візу на різні категорії: відвідувачів, туристів, для осіб причетних до бизнесу, на переїзд почерез Україну, — що треба пред'явити у консуляті, щоб дістати візу. Найбільший клопіт у тому, що вимагається від бажаючих поїхати в Україну, щоб вони пред'явили запрошення відтіль, з України, причому американські чи канадські громадяни, українці, здезорієнтовані, яке це має бути запрошення, чи досить показати листа від родини, чи цього буде замало.

Нам відомо, що деякі люди, поважні, статечні, втратили закуплені квитки на лет в Україну, бо роблено їм труднощі з негайною видачею візи, і що з цього приводу деякі наші подорожні аґенції мають прикрощі й матеріяльні втрати. Ми чули, що державні власті України прагнуть забезпечитися проти в'їзду небажаних людців, які ідуть туди робити нечесні бизнеси, чи просто шахрайства, привозять туди наркотики чи займаються вербуванням дівчат для проституції. Ясно, що треба забезпечитись проти таких небажаних гостей. Але це справа консулятів, щоб визнаватися, з ким діло і не робити труднощів з формалістичного зберігання принципу, стосованого до невідповідних нечесних аплікантів. Лихо у тому, що амбасада не проголосила свого розпорядження заздалегідь у всіх українських часописах Північної Америки.

Є ще одна поважна заковика. В Україну мають право в'їздити без ніякої візи громадяни колишніх усамостійнених членів СССР та колишніх комуністичних сателітних країн, які усамостійнилися. Щоб між ними не було таких людців, які займаються згаданими вище каригідними і просто злочинними діями — для цього потрібна добра митна система і добрий апарат внутрішньої безпеки. Знаємо, що такого апарату ще нема і щойно твориться прикордонна митна сторожа. Чому на цьому мають терпіти українці, громадяни ЗСА чи Канади, від яких вимагається різних документів?

Було би погано і шкідливо для України і її доброго імени у широкому світі, якби нові формалістичні обмеження вдарили по туристичному русі. Знаємо, що, славити Господа, зростає у світі зацікавлення Україною — у доброму, позитивному розумінні. Зростає те зацікавлення в американському бизнесовому світі і вже навіть у тих, які подорожують з цікавости, щоб пізнавати нові країни, чи просто для приємности. Поширений і дуже гарний ілюстрований місячний журнал „Нешенел Джіоґрафік" приніс уже ж кількакратно гарно ілюстровані краєвиди України з дуже прихильними коментарами. Воно частинно заступає власну все ще дуже бідну інформаційно-пропаґандивну службу.

У боротьбі проти валютного хаосу, який панує в Україні, видано розпорядження, що крамницям не вільно приймати доляри. Треба вимінювати їх у банках на карбованці (купони). На превеликий жаль, воно знову відкрило двері до нового шахрайства — коштом держави. Знаємо конкретні випадки, що українець, американський громадянин, не міг зміняти доляри у банку, бо там „не було" карбованців, а перед банком стояв чоловік з торбою карбованців, який негайно приступив до туриста з пропозицією зміняти валюту по такому курсі, щоб заробив він і той урядовець банку, який дав йому гроші. Це частинка того масового протизаконного „бизнесу" — „спекуляції" чи просто шахрайства, з яким влада в Україні ще не дала собі ради. Наші люди їдуть в Україну, везуть туди доляри, а вони часто опиняються в кишенях шахраїв. Сумно, але правдиво.

Живемо надією, що воно колись зміниться. Покищо до різних хаосів дійшов ще — один із пашпортними візами.

В РЕЗУЛЬТАТІ ВИБУХУ газу метану у вугільній шахті „Міддлбалт" у містечку Секунда в Південно-Африканській Республіці загинули всі 53 вуглекопи, що перебували під землею. Рятувальники підняли на поверхню тіла останніх трьох вуглекопів, які вважалися пропалими безвісти з часу катастрофи. Гірники працювали на глибині 130 метрів. За статистикою, щороку на шахтах ПАР багато з яких є найглибшими у світі, гине в середньому від 700 до 900 гірників.

Раїса Руденко

КОМУНІСТАМ УКРАЇНИ ДОЗВОЛЕНО СТВОРЮВАТИ ПАРТІЇ

I

Президія Верховної Ради України 15-го травня ухвалила постанову, у якій сказано: „Громадяни України, які були членами КПУ, КП РС, не можуть без рішення суду бути визнаними причетними до державного перевороту 19—21-го серпня 1991 року і зазнавати будь-яких обмежень через свою колишню належність до КПРС". З постанови випливає, що „громадяни України, які поділяють комуністичні ідеї, можуть утворювати партійні організації, відповідно до діючого законодавства України".

Після провалу комуністичного заколоту в Москві 19—21-го серпня 1991 року, принишкли на деякий час і керівники Комуністичної партії в Україні. Президія Верховної Ради тоді видала два укази: 26-го серпня 1991 року „Про тимчасове припинення діяльности Компартії України" і 30-го серпня 1991 року „Про заборону Компартії України". Згідно з цим другим указом, загарбані Компартією будинки були передані державі. Щоправда, самі комуністичні лідери нітрохи не постраждали. Вони і далі сидять у тих самих кабінетах, займаючи керівні посади у президентських структурах, Уряді, Парляменті, прокуратурі, службі безпеки, судах, армії, міліції, митницях, акціонерних товариствах, державних видавництвах, радіо, телевізії, банках, виробничих об'єднаннях, колгоспах, радгоспах, заводах і фабриках.

Ті, кому не вистачило місць у згаданих структурах, взялися керувати державними профспілками, заздалегідь перейменованими на „незалежні". Інші створили й очолили нові партії, як Соціялістична партія України, Трудовий Конґрес України, Робітнича партія, Марксистська партія, Союз комуністів тощо. Ще інші перефарбувалися у демократів та зайняли чільні посади в Рухові, партіях демократичного спрямування або стали власниками крамниць та малих чи великих підприємств, більшість з яких нічого не виробляють. Вони лише дають колишнім партійним керівникам високі заробітні платні і змогу набивати власні кишені, розпродуючи продовольство і сировину та обкрадаючи державу і справжніх виробників, особливо селян. За умов, коли багато керівних посад займають корумповані колишні партійні номенклятурники, які покривають один одного і допомагають один одному, важко сподіватися на успіх боротьби з організованою злочинністю. Та все ж протягом останніх шести місяців вже виявлено і заарештовано не менше 1,500 високопоставлених чиновників, які розкрадали і продавали за межі України державні надбання.

Президент України Леонід Кравчук в інтерв'ю для газети „Правда Украины" з приводу КПУ сказав так: „Я вважаю, що в демократичній державі право на існування має будь-яка партія, що виступає за створення державности, за демократію, за реформи, за духовний проґрес. В тому числі і комуністична. Але така партія має бути українською. Без відомого додатку 'КПСС'. Адже те, що ми раніше мали, це були загони, які віддано виконували волю ЦК КПСС".

З цим важко не погодитися. Але Всеукраїнський з'їзд комуністів, який відбувся у березні на Донбасі, засвідчує про цілком протилежні наміри. А в числі 4-му російськомовної газети „Большевик", яка є суспільно-політичною газетою комуністів-большевиків і, незважаючи на дорожнечу і брак паперу, справно виходить на якісному папері в Донецькому, видрукована постанова конференції комуністів. Процитую деякі уривки, переклавши на українську мову.

„Виходячи з необхідности протидії руйнуванню колгоспів, радгоспів, соціялістичної індустрії, руйнуванню соціялізму, протидії антинародній ринковій економіці, приватизації, реставрації капіталізму, конференція комуністів постановила: захищати суспільну власність на засоби виробництва і землю, захищати і зміцнювати колгоспи, радгоспи, підприємства, заводи державного сектору..., домагатися відміни законів про приватизацію, комерціялізацію..., на реставрацію кляс багатих експлуататорів і бідних, яких експлуатують".

Закінчення буде.

Оксана Мостович

Розкажу вам про хліб

II

А коли він не приходить, ви знаєте, де його в таборі найти. Ви йдете— на дроти. Вони наснажені, одна секунда — й кінець всьому. А там уже без голоду й без мук.

Ось так і я йшов однієї злопам'ятної днини, бо довше не міг. Це вже був із чергових етапів, з наступних таборів, де руками страдників будувався тунель в альпійських горах. Але якже ж тими руками кістяків носити залізні штаби? Крики й лускіт нагаїв над головою вже мене не хвилював. Проте я ще раз натужився, з надією зрушити якимсь чудом оцей непосильний вантаж. Мені в очах потемніло й я впав. До мене прискочив наглядач:

— Якщо ще й завтра не піднімеш, живим не вийдеш, тебе понесуть. Для непотрібів шкода хліба

Я знав, що я приречений... Тієї ночі я не спав, а думав про оте „завтра". „Ні, не дам я вам, нелюди, рішати про мій кінець. Я сам його виберу, сам вирішу". Ранок був погідний. Я змовив у душі останню молитву і вирушив на дроти. Чомусь того дня здавались вони мені такі далекі й сірі, мов за межами цього світу. Я йшов спершу поволі, бо ноги воліклися двома колодами-каменюками, але згодом таки приспішив ходу, щоб скоротити свою хресну дорогу. Мамині зажурені очі йшли зі мною... Ще один останній стрибок — і я вільний, свобідний. Враз — почув я на спині чиюсь руку, чиюсь теплу, м'яку руку.

— Що робиш, Льоня, куди йдеш, вертай но, я тебе зараз таки пізнав... Двоє ласкавих темних очей глянули на мене дружньо, а рішуча рука тягла мене з собою все дальше від дротів, дальше від загибелі.

— Боря?!,— вистогнав я в нестямі. Хлопець наче виріс та змужнів за ті роки, лише погляд той самий, теплий, вірний, відданий, як у дитини.

— Як я за тобою розпитував, як розшукував по таборах. Все думав про отой кусок хліба, що ним ти тоді поділився. Я тепер у кухні, ось, підожди тут у куточку. За мить вернувся з хлібом і гарячою юшкою. Через моє просохле горло вливалося тепло страви, благодать хліба. А з виморені розпаччю душі вдарило джерельце. Я плакав і їв, їв і плакав, не певен, чи це сон, чи дійсність, чи може я вже там, у другому, кращому світі.

— Прибігай до мене щодня, Льоня, все буде гаразд, не треба дротів...

Цього дня в тунелі я тягнув залізну шину, а наглядач зиркав вовком і викрикував:

— От, бач, учора не міг, а сьогодні вже може. Кляті лінивці, прикидаються слабими й хворими.

Верталися мої сили. А з силами й віра в оте щось шляхетне й вічне, що в скажені хвилини пекла, сходить зорею-променем приязні й братолюбія. В оте божеське в людині, в отой чистий келех, що тебе напуває життєдайним чарзіллям і завертає з-над берега безодні.

Невдовзі Борі знову ж не стало. Прийшли нові етапи й наші спільні шляхи увірвались; розійшлися назавжди. Не знаю, чи пережив він, як і я, нові випробування, дальше лихоліття. Для мене він живим, як довго я живий. З-за серпанку давноминулих днів усміхається карим поглядом моєї рідної землі, захищає від „дротів" смутку й зневіри, освітлює смолоскипом дружби присмерки життя і нагадує про янголів і ласку, про голод, совість і про хліб...

СПРАВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Едвард Кухар

НЕОБМЕЖЕНІ МОЖЛИВОСТІ НОВОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

У післявоєнні роки скитальщини українські втікачі опинилися у безвихідному положенні. Повернення на рідні землі було тільки мрією. Входження в господарську систему післявоєнної Німеччини лишалося одним з виборів на продовження нормального життя, тому що переходовий таборовий устрій добігав кінця. Лишатися у Німеччині було найзручнішим виходом з положення, з огляду на те, що загальні сподівання були передбачені.

Знаний тут був шовінізм німецького народу, і з цим треба було бути боротися. Другим виходом з цього положення, що появився на західньому обрії океану була обіцянка райського економічного життя. Сподівання та успіхи, одначе, були малознайомі або й зовсім незнані. Більшість нашої еміґрації, усе ж таки рішила піти в це незнане обіцяне „краще". Кому пощастило зробити заходи зв'язків з Америкою, вибирали цю країну на сталe переселення. Другим вибором на західньому континенті була Канада. Тут вже не зобов'язували вимоги спонзорування родин чи знайомих, тому що канадський уряд шукав за „армією м'язів" і радо приймав таку еміґрацію.

З українських організацій, що існували в той час в Америці і Канаді, великою допомогою стали українські Церкви та організації при них. Український Народний Союз вклав великі зусилля у цьому напрямі, розуміючи важливість припливу нових еміґрантів. Офіційною харитативною організацією, що її створено з метою допомоги новим еміґрантам переселитись в Америку, був Злучений Український Американський Допомоговий Комітет або ЗУДАК. Представництво ЗУДАК-у в Німеччині очолив американський адвокат українського походження Роман Радик. З допомогою ЗУДАК-у значна кількість українських еміґрантів переселилася до Америки та влаштувалася тут на постійний побут.

Передвоєнна українська еміґрація в Америці, в більшості економічна, слабла через відсутність у ній інтелектуальної сили. Повоєнна політична еміґрація збільшила ряди української спільноти в Америці та внесла національну свідомість поширюючи її на всі; верстви української громади. Присутність передвоєнної економічної еміґрації в Америці заслуговує на велике признання з огляду на те, що новоприбулі українці мали початкове місце притулку в країні незнаних їм звичаїв та зовсім чужої мови.

Від часу привернення незалежности в Україні, необмеженим виїздом і в'їздом її громадян, можна завважити наплив нових молодих людей в українських Церквах та організаціях Америки і Канади. І хоч теперішні нові еміґранти не звертають уваги на себе своєю масовою численністю, їхній поступовий прихід зростає. Його радісно вітаємо ми, повоєнні колишні еміґранти громадяни Америки. Чимраз більша присутність наших земляків з України створює надію на продовження життя української спільноти в Америці і Канаді. Америка ще вповні не відкрита. Її продовжують відкривати нові еміґранти, знаходячи великі можливості для піднесення особистого економічного рівня. Помітний чимраз більший приплив еміґрантів з далеко більш економічно заавансованих країн світу, як Південна Корея, Греція, Італія, Індія та ціла Південна Америка й інші. Це доказує, що можливості в Америці необмежені та приступні всім охочим до праці. Тут нікого не стримує будь-який шовінізм американців стосовно чужинців, який більш наявний в Західній Европі, а головно, в Німеччині.

Малописьменний грек, приїжджаючи до Америки, стає до фізичної праці в ресторані, заробляє належну кількість готівки, а після кількох років купує свій власний ресторан та в короткому часі стає мільйонером. Нам відомі „рускі еміґранти" з-перед кільканадцяти років, які поселилися у Брайтон Біч в Брукліні; поважна кількість із них вже давно є мільйонерами.

Приклади на необмежені можливості в Америці — безчисленні. Отож, сердечно вітаймо наших земляків з України. Будьмо готові пригорнути їх, як рідних. Даймо їм змогу влаштуватися тут, якщо це їхнє бажання. Кожний доляр, що вони тут зароблять, зміцнить нашу державу економічно та скріпить її існування на майбутнє. Прикро приходиться сприймати вислови, свідомих наших політичних еміґрантів в українській пресі, котрі сорок кілька років тому самі приїхали до Америки; сьогодні вони кількакратно висловлюють думки, що, немов, „нашим землякам з України немає чого сюди приїздити". Неначе — „вони можуть нам, сталим мешканцям Америки пошкодити". Мовляв тут і їм брак праці й інше. Дивним, одпак, і жалюгідним явищем є це, що українська преса в Америці поміщує такі знеохочуючі вислови, навіть, коли вони писані до преси у рубриці „Листи до редакції".

Василь Стус

Знову друзів додому веду —
напівщирі, напівнезнайомі —
повсідались на житній соломі,
на трипільському сонці в саду.
Потім пісню сумну заведу —
як пітьмою укриє крайнеба.
Як судилося нам, так і треба —
упізнай у собі галайду.
А насунуться спогади — хвощ
під чиєюсь хитнеться рукою,
ой, і хороше! Над головою
цілосвітній збирається дощ.
Запарує вода в казанку.
Обібравши картоплю і рибу,
ми наваримо юшки — і з хлібом
пополуднуємо нашвидку.
Що то шкода — цибулі нема,
і не буде хоч будь-чим затерти.
Ані жити не буде, ні вмерти,
ані вільно дихнути чортма!
Тільки сіль і вода, і пісняк,
і світанок, і ніч, і сторожа —
як узброєна, як зловорожа
ця юрма молодих зарізяк!
Часником натираєм коржі —
от і збилась життєва оскома.
Димом, полум'ям пахне солома —
і пороснула кров по ножі.

(Із збірки поезій „Палімпсести", Ню Йорк, 1986)

Володимир Жила

ДЖЕРЕЛО ЗНАНЬ І ВРАЖЕНЬ

„Стрийщина: Історично-мемуарний збірник", за ред. Ірини Пеленської і Климентія Баб'яка, Український Архів: Реґіональний збірник 49 і 49 А, том І і ІІ Ню Йорк—Торонто—Париж—Сидней, Комітет Стрийщини, 1990, том І—634 сторінки і том ІІ—608 сторінок.

IV

Олександер Колесса, мовознавець, один із засновників Українського Вільного Університету, Філярет Колесса, музикознавець, фольклорист, етнограф і композитор, Бенедикт Левицький, професор теології Львівського університету, Володимир Левицький (Василь Лукич), мовознавець, Василь Ленцик, професор, Митрополит Мирослав Іван Любачівський, Патріярх УГКЦ, Іван Мірчук, професор, заслужений організатор українського наукового і культурного життя в Німеччині, Ярослав Падох, професор права, Дам'ян Пеленський, інженер-хемік, Євген Юлій Пеленський, літературознавець, Лев Ребет, професор державного права УВУ, Ярослав Богдан Рудницький, мовознавець, дипломат, науковий і громадський діяч, Лев Шанковський, професор, історик. Стрияни дійсно мають ким гордитися! Їхній внесок в українську науку поважний і наскрізь різноманітний. Не призабули редактори включити в свою книгу також і короткі інформації про своїх стрийських лікарів.

На протязі років, почавши з XIX ст., Стрий мав і свої часописи. Найстаршим пресовим органом міста був „Стрийскій голос", двотижневик, перше число його появилося 1-го серпня 1895 року. У 1909 році появився тут „Господар-промисловець", а в 1910 році почала виходити „Підгірська Рада". Четвертим періодичним виданням Стрия до Першої світової війни був „Торговельно-промисловий вістник". У час відновлення державности в Галичині появлялися тут „Стрийський вісник" і „Стрілець". Виходив тут і невеликий журнал „Сплав", „Стрийська думка", „Український голод і дріб" і „Українська музика". Згадані газети за своїм характером були реґіональні. Проте вони широко інформували своїх читачів, даючи їм потрібні новини, поради, а то і деяке фахове знання. У статті „Стрийські журналісти" Ярослав Падох відзначив цілий ряд людей, що працювали у цій ділянці, які широко заслужилися перед своєю громадою.

У статті є тепла згадка про Івана Боднарука, автора понад сотні статтей на літературні, історичні, мовні, суспільні та політичні теми. З Голешева коло Журавна походив, до речі, українсько-американський журналіст Антін Драган, головний редактор „Свободи", 1955—1978. Цей же невтомний д-р Падох відзначив тут і правників „Стрийщини. Він як правник з великою увагою ставиться до суду і адвокатури, бо їхнім завданням є оборона населення. В умовах займанщини суд стає часто побіч адміністративної влади засобом позбавлення прав поневоленого населення, тому його значення є важливе, а навіть ключове.

Добре змальовані тут і мистецькі традиції „Стрийщини". Стаття Святослава Гординського дає не тільки добрий вступ до цієї важливої галузі людського зусилля, вона з'ясовує кращі пам'ятки „Стрийщини", а саме твори народного будівництва — церкви, твори малярства — ікони тощо. Про мистців „Стрийщини" розказав нам Дам'ян Горняткевич. Він детально розглянув творчість Корнила Устияновича, Івана Левинського (одного з найвидатніших українських архітектів XX віку, професора Львівської політехніки та автора найбільш репрезентативних будівель Львова). Тут тепла згадка і про Василя Нагірного, також архітекта, незрівняного майстра свого діла. Багато уваги присвячено і талановитому майстрові Е. Козакові, головним полем діяльности якого є малярська творчість. Його тематика широка: вона обіймає композиції на побутові теми, сцени з визвольної боротьби, книжкові ілюстрації, малюнки до українських народних пісень та прекрасні карикатури.

Чималий вклад зробили стрияни також у розвиток української музики, про що цікаво пише Марта Кравців-Барабаш. Вона стверджує, що XIX століття закінчилось початком записування наукових дослідів української музичної етнографії, для якої стрияни Іван і Філярет Колесси поклали наріжний камінь. У XX столітті „Стрийщина" ввійшла з замітним дорібком до ділянок вокальної музики та музичної етнографії. Музичним центром її став Український Музичний Інститут ім. Миколи Лисенка, філіял у Стрию. Музики приїжджали до Стрия для навчання, а може й для заробітку, влаштовуючись напостійно у Львові, де вони і розгортали широку музичну діяльність. Проте Стрий на тому вигравав, користаючи з висококваліфікованих сил. До львівської „трійці", композиторів (Станислав Людкевич, Василь Барвінський) належав також і Нестор Нижанківський. Він хоч народився у Бережанах, своє дитинство провів у Стрию, вчився у стрийській гімназії і духово належав до роду Нижанківських, які від прадіда жили на Стрийщині. У 1939 році Н. Нижанківський виїхав з родиною на еміґрацію, помер у Лодзі в 1940 році.

У Стрию відбувалися багаті концерти і гостинні виступи наших передових музик. У 20-их роках концертували тут Модест Менцінський, Михайло Голинський, Сальомея Крушельницька, а в 30-их Василь Тисяк, Михайло Дуда, Роман Савицький та інші. Про уродженців „Стрийщини, які працювали в ділянці музики на еміґрації треба згадати музиколога д-ра Зіновія Лиська, тенора Василя Тисяка й тих, які продовжують свою працю ще сьогодні, а саме Марту Кокольську-Мусійчук, Ірину Селезінку-Чуму, Наталію Котович, Марту Кравців-Барабаш, д-ра Мирослава Антоновича та інших.

Закінчення буде.

НАПЕРЕДОДНІ XXIII КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Швидкими кроками наближаємося до 70-річчя першої найбільшої жіночої організації в ЗСА — Союзу Українок Америки, заснованого в 1925 році. Протягом 68 років ту велику організацію очолювали досвідчені, громадсько вироблені жінки, праця яких причинилася до росту організації в різних ділянках з цікавими програмами.

Каденція управи СУА в 1990—93 роках проходила під знаком знаменних подій в Україні. Членки СУА, як і ціла громада, цікавилися і переживали проголошення суверенітету, референдуму і врешті самостійности України. В жовтні 1990 року голова СУА Марія Савчак, яку запросив Секретаріят Руху, взяла участь як гість 2-их Всеукраїнських зборах Руху, на яких було присутніх коло 4,000 осіб і які відбулися в Палаці культури у Києві. М. Савчак привітала збори від Союзу Українок Америки. Жіноча Громада Руху влаштувала зустріч з головою СУА, на якій були присутні і членки Союзу Українок України та інших організацій. Це був перший зв'язок з жіночими організаціями України. Несподівано прийшов день 24-го серпня 1991 року — Верховна Рада України проголосила Акт незалежности України. Восени після цього до Ню Йорку прибув голова Верховної Ради Леонід Кравчук, який промовляв перед Генеральною асамблеєю ООН. Україна підготовлялася до референдуму. В ЗСА 27-го листопада 1991 року представники української громади на запрошення Білого Дому відбули зустріч з президентом ЗСА Джорджем Бушем, в якій взяла участь голова СУА М. Савчак. Представники передали президентові меморандум з проханням, щоб Америка визнала самостійну Україну. Як президент, так і представник Державного департаменту запевнили позитивне ставлення Америки.

Після зустрічі в Державному департаменті голова СУА М. Савчак дала інтерв'ю для „Голосу Америки" і „Радіо Свобода" в Мюнхені, проведене телефонічно. У травні 1992 року відбулося святкове відкриття амбасади України у Вашінґтоні, на яке голова СУА отримала запрошення. Наступного дня вона була присутня на церемонії підписання договорів між ЗСА і Україною, що відбулося у Східній кімнаті Білого Дому.

11-го травня в Українському Інституті Америки відбулася приватна зустріч провідників центральних українських організацій діяспори з Президентом Леонідом Кравчуком, представниками Уряду та парляменту України. Обговорювано питання економіки та політичної стабільности України. Зустріч була закрита для преси. Опісля відбулася пресова конференція з Президентом Л. Кравчуком в Організації Об'єднаних Націй, на якій була присутня голова і декілька членок СУА. 26-го травня голова СУА, на запрошення Білого Дому, взяла участь у заприсяженні амбасадора ЗСА у Києві Романа Попадюка. На цій церемонії промовляв президент Дж. Буш.

З огляду на значні кошти, голова не скористала з офіційного запрошення на інавгурацію президента Билла Клінтона.

На рекомендацію Президії Секретаріяту СКВУ, членом якої є голова СУА, вона отримала запрошення взяти участь у Світовому форумі українців 21—23 серпня 1992 року у зв'язку з відзначенням першої річниці з дня проголошення самостійности України.

22-го серпня голова СУА взяла участь у зустрічі членів Президії Секретаріяту СКВУ з Президентом Леонідом Кравчуком, після якої в Палаці Культури відбулося урочисте засідання Верховної Ради і Уряду України для відзначення Дня Незалежности.

Президент Леонід Кравчук і Марія Савчак, голова СУА.

24-го серпня голова СУА взяла участь у зустрічі, влаштованій Союзом Українок України, голова якого Атена Пашко щиро вітала присутніх представниць жіноцтва з різних сторін світу: зі східньої діяспори, зі західної, членок різних організацій, об'єднаних у СФУЖО, почесна голова якого д-р Марія Квітковська теж була присутня. Голова СУА склала привіт, розказала про працю СУА і передала даток на їхні потреби.

27-го серпня жіноча громада влаштувала зустріч з головою СУА М. Савчак в музеї ім. Т. Шевченка, на якій обговорювано з іншими жіночими організаціями можливості співпраці та створення для України Національної Ради Жінок. Господинею зустрічі була Марія Драч, співголова Жіночої Громади, були присутні депутат Лариса Скорик та голови і членки інших організацій. Не було представниць Союзу Українок України. Марія Савчак привітала всіх і побажала успіхів у наміченій праці.

Кореспонденти київського радіо, радіо „Свобода" з Мюнхену, радіо „Вільна Европа" з Ню Йорку та газета „Вісті з України" провели з головою СУА інтерв'ю.

Екзекутива СУА влаштувала зустріч з Атеною Пашко, а згодом з Марією Драч, від яких присутні почули про їхню працю і пляни на майбутнє.

Участь голови в тих вагомих, історичного значення подіях доказує, що нашу організацію шанують не тільки у своєму, українському, але і в американському урядах.

Ці події мали, безумовно, вплив у нашій організації на її працю в останіх трьох роках.

В тому часі відбулися три засідання Головної Управи і одна конференція голів Окружних Управ. Усі винесли ряд ухвал, які унапрямлювали працю на місцях.

Ділянки праці СУА

Організаційна, за яку відповідала заступниця голови Ольга Гнатейко. СУА об'єднує коло 4,000 членок в 105 відділах. За останні три роки завдяки праці О. Гнатейко засновано 4 нові відділи: 95-ий в Кергонксоні — Покіпсі, 56-ий в Норт Порті, Фльорида, 111-ий в Лос Анджелесі, Каліфорнія, і 80-ий в Балтиморі, Мд.

На терені ЗСА діє 9 окружних Управ, які відбувають раз у рік свої з'їзди і завжди є присутня представниця Екзекутиви. Часто називаємо ті з'їзди „малими конвенціями". Є ще відділи далекого віддалення, а жінок, які живуть далі від української громади, заохочується стати т. зв. вільними членками. У звітовому часі ряд відділів відзначали свої ювілеї: 70-ліття — один Відділ. 60-ліття — шість, 45 — один, 40-ліття — п'ять. Округа Північного Ню Йорку відзначила своє 25-ліття, а Ню Йорк — 50-ліття.

Культурно-освітня. Майже усі відділи проводять культурно-освітню програму. Відбуваються вечори з доповідями на актуальні теми, а також відзначають визначних жінок чи національні річниці. За ту ділянку відповідала заступниця голови Лідія Гладка, яка виготовляла матеріяли для відділів. Провела успішно спільну міжокружну конференцію з Іриною Руснак, музейно-мистецькою референткою в Ню Йорку, і другу — в Баффало, Н. Й. Лідія Гладка займалася проголошуванням та проведенням науково-історичних і літературних конкурсів з фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих. В 1991 р. жюрі признало дві нагороди: першу д-рові Миронові Куропасеві за працю: „Українські американці: коріння і прагнення" і другу д-р Наді Дюк і Адріянові Каратницькому за їхню працю „Приховані нації — народи дають виклик Радянському Союзові".

В 1992 р. жюрі признало першу нагороду двом авторам: д-рові Юрієві Ліберові „Совєтська національна політика" і Уляні Старосольській за працю „Володимир Старосольський, 1878—1942".

Зліва: Лідія Гладка, д-р Марта Хом'як, Марія Савчак, д-р Надія Дюк, проф. Леонід Рудницький, д-р Мирон Куропась.

Зв'язки — це одна з важливіших ділянок праці СУА у внутрішньому і зовнішньому аспектах. СУА як член-основник СФУЖО бере участь у засіданнях управи, до якої входить членка СУА як перша заступниця голови СФУЖО і 2 референтки. У VI Конгресі СФУЖО в 1992 р. СУА був представлений 16-ма делеґатками і кількома гістьми. Відділи СУА провели збірку на покриття коштів Конгресу і передали понад 3,500 дол. СУА був єдиною складовою організацією СФУЖО з ЗСА, що передав фінансову допомогу.

Почесне членство СФУЖО надано членкам СУА: д-р Марусі Бек, д-р Наталії Пазуняк, Олені Процюк і Лідії Гладкій. До Управи СФУЖО вибрано: Наталію Даниленко — заступницею голови, Олю Ставничу — референткою зв'язків, Ірину Руснак — референткою народного мистецтва і Христю Навроцьку — головою Статутової комісії, Олену Процюк — членом Контрольної комісії. СУА завжди включається в загальногромадські акції: Екзекутиву СУА в Комітеті для проведення маніфестації у Вашінґтоні в 1991 р. заступала Ольга Гнатейко, в Комітеті для відзначення 60-ліття голоду — Марта Данилюк, фінансова секретарка. Представниці СУА брали участь у конференції ККДУ.

Союз Українок Америки є членом Національної Ради Жінок ЗСА, якої першою заступницею голови є членка Екзекутиви СУА Ірина Куровицька, а скарбничкою Марія Томоруґ — кореспонденційна секретарка СУА.

Представниці СУА беруть участь у Конвенціях Американської Федерації Жіночих клюбів, членом якої є СУА.

І. Куровицька є членом Міжнародного Комітету Гостинности, з рамени якого відбуваються програми для дружини дипломатів ООН. 1990 році запросила до свого дому 64 жінки, а в 1992 р. вони відвідали Український Музей, де відбулася відповідна програма. Серед присутніх була також дружина амбасадора України Діна Удовенко.

Як представниця СУА до комісії зв'язків СФУЖО, І. Куровицька доповідала на VI Конгресі СФУЖО на тему: „Наші зв'язки зі світовими організаціями". Вона постійно бере участь у щотижневих брифінґах для НДЖО (неурядові організації). Є членом міжнародного Року Родини, приготовила програму „Родина і підтримка прав дитини" і була модератором панелю на тему „Родина у Східній Европі".

Разом з Оленою Процюк репрезентують Світовий Рух Матерів в ООН. СУА став членом Фундації „Сейбер", щоб мати змогу висилати книжки, вітаміни тощо в Україну. Представницею СУА є вільний член Екзекутиви Ліда Білоус, яка інформувала зацікавлених жертводавців. Приготовляла висилки в Україну. Брала участь у брифінґу в Державному департаменті, де поінформувала присутніх про працю СУА. На запрошення „Сейбер-Світло" відвідала Україну, де зустріла транспорт і перевірила процедуру висилання допомоги. Л. Білоус є членом Надзірної Ради „Сейбер-Світло".

Музейно-мистецьку ділянку провадить Ірина Руснак, яка є членом управи Українського Музею і працює в напрямі пропаґування потреби більшого приміщення для нього. Створено комітет збірки фондів на розбудову УМ, який очолила членка СУА Анна Алиськевич.

І. Руснак написала дві статті у справах УМ і теж доповідала в Пармі, Огайо, на тему народного мистецтва, а на з'їзді Товариства сеньйорів УНСоюзу інформувала про Український Музей, у висліді чого рішено дати даток в суму 1,000 дол. на його розбудову.

Відділи СУА влаштовують імпрези для здобуття фондів на УМ, яким опікуються від його заснування. 82 відділи є членами УМ, 13 відділів і 2 Округи спонсорами, з датками понад 5,000 дол. — 40 відділів і 7 Округ є меценатами з датками понад 1,000 дол. і 8 відділів і одна Округа є добродіями з датками понад 500 дол. Допомога СУА і українського громадянства причиниться до розбудови цієї культурної „амбасади" України в Ню Йорку.

Про спільні міжокружні конференції подано культурно-освітній ділянці.

У виховній ділянці, яку очолювала Ольга Тритяк, зорганізовано нову світличку в Картереті, Н. Дж. Всіх світличок є 8 і одна захоронка при церкві св. Івана в Нюарку. Референтка присвятила свою працю для упорядкування бібліотеки дитячої літератури, яка нараховує 352 книжки, видані в Україні, і 353 — видані в діяспорі. В 1992 р. відбулися дві виставки дитячої літератури діяспори в Україні: у Львові і Києві. Видано 60-сторінковий каталог. Для фінансування цього проєкту влаштовано розіграш.

О. Тритяк зорганізувала міжокружну конференцію в Нюарку в листопаді 1991 р., на якій була виставка дитячих книжок. У зв'язку з декадою української мови проголошено конкурс на твір для дітей. Жюрі признало першу нагороду Ганні Черінь, другу — Оксані Ласовській і третю — Олі Гаєцькій. В 1991 р. Арета Тритяк, учениця середньої школи, подарувала рисунки для розмалювання, які СУА видав окремою книжечкою.

Референтура Суспільної опіки, яку очолює Лідія Черник, продовжує працю в напрямі опіки над старшими на місцях, а також поміч „Бабусям", які живуть в чужому середовищі.

Медичні машини, подаровані СУА, в лікарні у Львові.

У зв'язку з подіями в Україні референтка поширила акцію діяння на потреби України. Відділи зразу включилися в цю акцію. Найбільш успішною є допомога дітям і молоді — жертвам Чорнобиля. Після звіту референтки, яка безкоштовно відвідала Україну, вирішено звернути увагу в більшості на устаткування обласної дитячої спеціялізованої лікарні у Львові. Дотепер закуплено, за порадою лікарів, машини на 130,000 дол. На ту ціль 101-ий Відділ з Чикаго передав 20,000 дол. Суспільна опіка СУА співпрацює з д-ром Зеноном Матківським, який очолює Фонд допомоги жертвам Чорнобиля. Кожночасна голова і референтка суспільної опіки є членами Надзірної Ради цієї лікарні.

Допомагаючи Україні, не занедбано тих, що їм допомагали відділи СУА: до Бразилії вислано 510 пачок з оплатою 22,664 дол., до Польщі — 345 пачок за 11,633 дол., закуплено протези для молодої дівчини за 4,451 дол. До Югославії переслано допомогу в сумі 2,750 дол.

На проєкт Мама-86 вислано через Фундацію „Сейбер" 40 пакунків з вітамінами та сухими овочами на суму 3,850 дол. 120 пакунків з вітамінами до Києва, до Асоціяції „Зелений світ". Також до Києва вислано кораблем 72 пакунки, перевіз оплатив Федеральний Уряд ЗСА. Жінкам-союзянкам в Чорнобилі вислано пачки за 1,138 дол. Інші допомоги на лікування виплачено на суму 14,385 дол. Цю всю допомогу можна було дати тільки завдяки жертвенності членок СУА і української громади.

Стипендійна акція СУА, яку очолює Анна Кравчук і якій сповнилося 25 років, свій успіх теж завдячує жертвенності людей доброї волі. За 25 років виплачено стипендій на суму 1,719.467 дол. Моральним задоволенням для членок цієї референтури, членок СУА і спонсорів є те, що щораз більше стипендіятів є свідомими українцями, вони стають професіоналами і провідниками, переважно в Бразилії, Аргентині та Польщі. Останньо акція поширила свою дію і на Україну, з 59 стипендіятів з України, а 29 — в Україні. Стипендійна акція СУА, за повідомленням Світової Ради Суспільної Служби, є на першому місці в цілій діяспорі.

СУА завідує теж фондом Єви Сташків, стипендії з якого призначені на студії україністики.

Пресову референтуру провадила Христя Навроцька, завданням якої було інформувати членок і громаду про працю Союзу Українок Америки. Писала статті, звідомлення „Вісті з Централі" до „Нашого Життя" та „Свободи", а також до „Українки в Світі".

Провадила евіденцію дописів відділів СУА: у звітовому часі появилися 80 дописів у „Нашому Житті" і 54 — у „Свободі", 24 в американській пресі. Х. Навроцька зорганізувала дві пресові конференції: в 1991 році — міжокружну в Ню Джерзі для Округ Ню Йорк, Ню Джерзі і Филядельфія, і в 1992 році — в Окрузі Огайо, де теж відбулася фінансова конференція з доповіддю Марти Данилюк, фінансової секретарки СУА.

Пресова референтка СУА є членом редакційної колеґії „Нашого Життя", якому сповняться 50 років існування. У звітовому часі редактором була Ірина Чабан, адміністратором Наталка Дума. Англомовні сторінки редаґує Марта Бачинська. „Наше життя" як офіціоз Союзу Українок Америки має високий рівень і користується прихильно критикою. Уфундування сторінок журналу відділами СУА є дуже позитивною допомогою, бо приносить 250 дол. від сторінки. У 50-ліття „Нашого Життя" Окружні Управи влаштовують відзначення ювілею, який повинен пригадати громаді значення найстаршого жіночого журналу в ЗСА. З переліку праці Союзу Українок Америки видимо, що СУА не є виключно допомоговою організацією, до якої хотіли б його звести деякі об'єднання, а організацією, всебічна програма якої поставила його на високий та престижевий рівень.

СУА своїми зв'язками з неукраїнським світом, заснуванням Українського Музею, який відвідує більше чужинців, ніж українців, причинився до усвідомлення чужинців, хто є українки, українці і де є Україна.

Христя Навроцька

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА ОКРЕМА ПРОГРАМА

У п'ятницю, 28-го травня, у приміщеннях готелю Марріот в Нюарку, Н.Дж., де відбуватиметься Конвенція Союзу Українок Америки, плянується окремий панель, на якому гостями-доповідачами будуть: Постійний представник України в Організації Об'єднаних Націй Віктор Батюк, Христина Марія Руфенах — координатор в Державному Департаменті для технічних ділянок у державах СНД і адвокат Роберт МекКонелл — колишній віцепрезидент Координаційного Комітету Допомоги Україні.

Постійний представник В. Батюк буде говорити про ставлення інших держав до незалежної України, Х. Руфенах — про нові програми в СНД, а Р. МекКонелл — про будову нової демократії при допомозі ЗСА.

Ціла програма проходитиме англійською мовою. Панель відкриє о год. 6:30 вечора Ірина Куровицька.

На панель запрошується українське громадянство. Вступ — за добровільними датками.

ПРОГРАМА XXIII КОНВЕНЦІЇ СУА

29—31 ТРАВНЯ 1993 Р. НЮАРК, НЬЮ ДЖЕРЗІ

Субота, 29-го травня 1993 р. год. 10:00 рано

1 Привіт — голова Конвенційного Комітету — Люба Сіра
2 Відкриття XXIII Конвенції СУА — голова СУА, Марія Савчак
3 Звіт Реєстраційної Комісії — ствердження кворуму
4 Прийняття порядку нарад і правильника нарад Конвенції
5 Покликання почесної президії
6 Вибір ділової президії
7 Вибір Комісії для провірки протоколу XXII Конвенції
8 Затвердження Резолюційної Комісії
9 Слово голови СУА — Марія Савчак
10 Фінансовий звіт — Марта Данилюк
11 Звіт Контрольної Комісії — Евгенія Новаківська
12 Запити до звітів членів Головної Управи і дискусія
13 Прийняття звітів членів Головної Управи

год. 1 00 по пол.	СПІЛЬНИЙ ПОЛУДЕНОК Відзначення Відділів
год. 2 30—4 00	Організаційна Комісія — панель — пленум
год. 4 00—5 30	Комісія суспільної опіки — панель — пленум
год. 7 30	ВЕЧЕРЯ — в готелі із розваговою програмою

Неділя, 30-го травня 1993 р.

год. 8 00 рано	СЛУЖБИ БОЖІ
год. 10—11 30	КОМІСІЇ 1 Виховна 2 Зв'язків
год. 11 30—1 00	Комісія для справ культури — панель — пленум
год. 1 00—2:00	ПЕРЕРВА НА ПОЛУДЕНОК
год. 2 00—3 30	Фінансові справи — панель — пленум Схвалення вкладок
год. 3 30—5 00	Комісія для справ преси — панель — пленум
год. 5 00—6 00	Надання почесного членства Звіт Номінаційної Комісії Вибори
год. 7 30	КОКТЕЙЛ
год. 8 00	БЕНКЕТ Вручення грамот почесним членкам

Понеділок, 31-го травня 1993 р.

год. 8 30—9 30	Схвалення поправок до статуту
год. 9 30—11 00	Музейно-мистецька комісія — панель — пленум
год. 11 00—12 30	Комісія для справ стипендій — панель — пленум
год. 1 00—2 30	ПЕРЕРВА НА ПОЛУДЕНОК
год. 2 30	Схвалення резолюцій Прийняття протоколу XXII Конвенції СУА Внески і запити
год. 5 00	Закриття Конвенції

СУМИ. Працівники освіти ЗСА запросили до Америки на однорічне навчання групу дітей-першоклясників зі школи ч. 8 з метою вивчення англійської мови. Дирекція школи уклала відповідний контракт з представниками ЗСА.

КИЇВ. Тут розпочала діяльність світова християнська релігійна організація Армія Спасіння, головна квартира якої знаходиться в Лондоні. Керує організацією Єва Баровз, її підрозділи діють у 98 країнах світу. Головними напрямками діяльности Армії Спасіння є проповідування Євангелії, практична допомога малозабезпеченим, старим, інвалідам, лікування хворих на алкоголізм та наркоманію. Український осередок очолює Свен Ерік Юнгольм.

КИЇВ. В урочищі Конча-Заспа під Києвом відбулася міжнародна нарада-семінар з епідемічного нагляду за поширенням хвороби СНІД (ЕЙДС). Участь взяли представники Світової організації охорони здоров'я, провідні науковці з України та з країн СНД. За даними Міністерства охорони здоров'я України в республіці зареєстровано 317 хворих на СНІД, з них 126 громадян України, 191 — іноземці. Померли 10 громадян України, вражених вірусом Синдрому набутого імунодефіциту.

ДО ЧИТАЧІВ ЩОДЕННИКА „СВОБОДИ"

Як відомо, в цьому році виповнюється 100 років від появи „Свободи". З того приводу у соту річницю, 15-го вересня, появиться окреме ювілейне побільшене обсягом число нашого щоденника.

Звертаємося до наших дописувачів присилати на цю тему статті та спогади, а також інші матеріяли, найпізніше до 15-го серпня.

Також до того самого часу закликаємо присилати статті та інші матеріяли до чергового Альманаху „Свободи" на 1994 рік, в якому будемо відзначати 100-річчя Українського Народного Союзу.

Курси в Харкові

У липні 1993 року Харківський Державний Університет влаштовує літні курси української мови для слухачів із ЗСА та Канади.

Програма літніх курсів:

3 тижні зайнять (6 годин на день).	90 годин.
Зайняття з української мови	54 годин.
1. Основні питання українського правопису	4 години
2. Проблеми мовного етикету	4 години
3. Мовний практикум	36 годин
4. Залікова праця	4 години
Зайняття з української літератури	20 годин.
1. Короткий огляд етапів розвитку української літератури	8 годин
2. Проблематика і здобутки сучасної української літератури	8 годин
3. Залікова праця	4 години
Зайняття з культурології	16 годин
1. Основні напрямки розвитку українського образотворчого мистецтва	6 годин
2. Основні напрямки розвитку української музики	6 год.
3. Здобутки сучасного українознавства	2 години
4. Залікова праця	2 години

У програму курсів включено також прогульки у межах Харкова та Харківської области, зустрічі з видатними українськими діячами науки та культури. Зайняття та прогульки будуть проходити паралельно протягом всього періоду перебування студентів у Харкові. Студенти будуть мешкати та харчуватися у родинах. Оплата курсів, включаючи навчання, прогульки, мешкання та харчування, виносить 300 ам. дол.

Адреса: Україна, 310077, м. Харків 77, пл. Свободи 4. Телефон: (0572) 45-73-26, Факс: (0572) 47-12-72.

В ЗСА зголошуватись до Prof. Lydia Tarnowsky, P.O. Box 3874, Albany, N.Y. 12203-0874, tel. (вдень) (518) 783-2553, (вечором) (518) 463-5199.

Ігор Болотний
Харків

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

Тут П. Гринчишин розкриває свої пляни, в яких він думає створити акціонерне товариство, яке в скорому часі мало б випускати акції та їх поширювати тут, в ЗСА, Канаді, та, як можливе в Україні.

Саме поінформування про пляни нового підприємства було причиною того, що П. Гринчишин відвідав ЗСА і Канаду, а при тому і нашу редакцію, щоб цією дорогою довідалися про все українці діяспори в якнайширшому колі. Він отже через наш щоденник хоче запропонувати зацікавленим людям співробітництво на правах інвесторів до розбудоови центру. Він запевняє, що не надто гарна традиція просити лише грошової допомоги у братів з-за океану не є у їхніх намірах, а, навпаки, вони бажають лише співдії та активну інвестицію гроша в українську культуру та її розвиток.

Він інформує, що редакція „Живописної України", єдиного досі часопису, що появився, є власником унікальних і цінних видань української літератури, стародруків та святих образів (ікон) і провадить ними велику виставничу роботу. Він сам привіз тепер до Північної Америки понад 40 картин, які надіється розпродати.

Взагалі у П. Гринчишина надія на молодих людей, на молоді українські підприємства, що саме вони допоможуть поступово здійснювати пляни його вимріяного центру культури в Україні. Тут він надіється на відвідини Канади та допомогу звідти, на що має вже відповідні зв'язки.

Питаємося про картини, що їх привіз на продаж наш гість і довідуємося, що між ними є картини художників Галини Рідної з Полтавщини та Віталія Мовчана з Києва. Серед привезених картин — понад 10 портретів гетьманів України, королів і князів. Крім того, П. Гринчишин привіз картини інших молодих художників з України, як Сергія Вербицького, Віталія Кошляка, Володимира Гарбуза і Юрія Кутилова. Всі картини, каже П. Гринчишин, — власність редакції і з їхнього продажу буде підтримана діяльність часопису, перше число якого залишається на наших руках.

Часопис виданий справді незвичайно дбайливо, з кольоровими репродукціями, а його підвідділи вказують на поважний підхід до змісту. Там „Живопис", „Безвічне", „Храм", „Обряд", „Колекції", „Поезії", „Історія", „Події" і „Молитви". У кожному з тих частин — статті або передруки давніх цінних статтей, як, наприклад, Михайла Бойчука, Святослава Гординського, Теодора Мацькова чи поезії Євгена Маланюка, Олени Теліги і Євгена Сверстюка поруч із теперішніми авторами і письменниками.

Кольорова обкладинка передає ікону Богоматері з немовлям і фрагмент з картини Андрія Антонюка.

Адреса журналу як і підприємства — 254071 Київ, вул. Межигірська, 19 кв. 7.

Як інформує П. Гринчишин, перше число „Живописної України" коштує у Києві 120 купонів, однак як буде з передплатою до ЗСА — ще невідомо. При тому він на прощання підкреслює, що на вищеподану адресу можуть звертатися усі особи, які зацікавлені у співпраці із плянованим центром.

Відзначення 85-ліття д-ра Марусі Бек

Цьогорічне відзначення уродин д-ра Марусі Бек було дуже оригінальне, в формі рідкісної виставки, яка віддзеркалювала її надзвичайно багатогранну громадсько-політичну діяльність, як в американському, так і в українському світі. Виставку приготовили колишні співробітниці-секретарки д-ра Марусі Бек з часів її праці та головування в Міській Раді Дітройту й під час виконування обов'язків посадника міста. Місцем виставки була галерія „ЕКО" Ліди Колодчин в Воррені, 21-го — 30-го березня 1993 року.

В неділю, 21-го березня, що полудні відбулося офіційне відкриття. Голова Комітету Ірина Бесмейджіян при відкритті згадала часи спільної праці, а суддя апеляційного федерального суду д-р Корнелія Кеннеді, давна знакома ювілятки, назвала Марусю Бек „справжньою піонеркою XX-го століття", коли в 1949 році вибрано її як першу жінку до Міскої Ради і тим вона промостила шлях іншим жінкам, в тім числі самій д-рові К. Кеннеді. Вона теж згадала про боротьбу Марусі Бек (в 1961 р.) за те, щоб зберегти будинок старого міського ратуша як історичний пам'ятник, замість якого тепер бачимо лише трохи цементу на площі Кеннеді. Про життєвий шлях д-ра Марусі Бек говорила по-українському Ліда Колодчин. Вона згадала про великий вклад праці для добра української громади, зокрема й жіноцтва. Також голова Окружної Управи СУА, мгр Наталія Гевко, привітала ювілятку, бо це ж не лише союзянка, але й засновниця та почесна членка 26-го Відділу, який святкував уже своє 60-ліття.

Д-р Маруся Бек, наша „золотоуста", дуже зворушливо подякувала колишнім секретаркам Міської Ради за влаштування виставки. Оповідала, як батьки вислали її в Україну до школи (в Коломиї скінчила гімназію), туди вона поїхала як Мері, а вернулася як Маруся. Постановила працювати для Америки з вдячности за те, що вона дала батькам можливість зазнати свободи, а дітям нагоду вийти в люди. Але також і любов до рідної України запала глибоко в її серце. Свої успіхи Маруся Бек завдячує своєму старшому братові Іванові, який завжди підтримував її, заохочував та помагав у змаганнях.

Маруся Бек служила 20 років в Міській Раді. В 1958 році стала її першою жінкою-головою. А коли в 1970 році пішла на емеритуру, всю свою увагу присвятила боротьбі за свободу поневоленої України. Своїми численними виступами, не лиш в Північній Америці, але й по широкому світі (включно з Австралією), старалася інформувати всіх про брехливі гасла комуністичного Совєтського Союзу та про життя поневолених націй під червоною Москвою. І на виставці можна було оглядати численні статті про виступи Марусі Бек, включно з резолюцією в Конгресі Америки з нагоди Українського Дня Незалежности 22-го січня 1963 року. Різні особисті побажання від президентів Форда, Картера, Регена та численні проклямації від сенаторів, конґресменів, губернаторів та посадників міст свідчать, що палке слово д-ра Марусі знаходило належний відгук і зрозуміння. Тут можна й згадати про проклямацію посадника Дітройту з нагоди відзначування 50-ліття голоду в Україні, бо головою комітету була саме Маруся Бек.

На фото (зліва): І. Бесмейджіян, д-р М. Бек і Л. Колодчин.

Можна було оглянути грамоти, відзначення, трофеї та численні знимки (на стінах і в альбомах) та портрети пензля Дмитренка, Левицького й ін.

Маруся Бек, крім політично-громадської діяльности, має ще й різноманітні зацікавлення. То ж і не диво, що можна побачити її серед квітів і при грі круглів ча на коні. Але може найбільше її зацікавлення є в мистецтві й літературі. Тому очолювала комітет для влаштування всесвітньої виставки українських мистців на Вейнському університеті в Дітройті, а з нагоди 200-ліття Америки була головою Українського Комітету та влаштувала виставку народного мистецтва.

Маруся Бек дістала також велике признання від СФУЖО (включно із почесним членством) за довголітнє уфундовування літераруних конкурсів та за ведення і покривання коштів Українського Інформаційного Бюра, яке видавало брошурки про Україну. На жаль, неможливо перечислити всі експонати. Можна тільки ствердити, що виставка приємно здивувала всіх присутніх, а може навіть і саму Марусю Бек, бо може й вона не здавала собі справи зі своєї багаторічної і дуже плідної діяльности. А властиво, думку про влаштування цієї виставки підказав брат, св. п. Іван Бек. Він уже був дуже хворий, але дав ще змогу своїй сестрі взяти особисто участь у відкритті виставки, бо вже на другий день перестало битись його серце... Це був немовби його останній дарунок для своєї улюбленої сестри.

Між численною публікою (українською і американською) були присутні також дві сестри д-ра Марусі Бек. Смачну перекуску приготовили членкині 26-го Відділу СУА.

Орися Лончина

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ФІЛІЯ УКУ ВІДЗНАЧИТЬ КІНЕЦЬ СЕМЕСТРУ

Філядельфія. — Місцева Філія УКУ повідомляє, що святкування з нагоди закінчення весняного семестру відбудеться у четвер, 27-го травня; початок кінцевого свята о год. 7:30 вечора. Програма включатиме виступ віцеміністра освіти України проф. Анатолія Погрібного і товариську зустріч. Адреса Філії: 7911 Вайтвуд ровд, Елкінс Парк, Па.

ШОСТИЙ ДЕНЬ ТРИВАЄ обстріл афганської столиці реактивними і артилерійськими стрільнами. Опозиційні до кабульського режиму групи фундаменталістів намагаються встановити контроль над Кабулом. За даними місцевого відділу Червоного Хреста, за шість днів безперервних боїв і обстрілів коло 700 кабульців були вбиті і понад 3,000 поранені.

ПОЛІЦІЯ РОЗІГНАЛА демонстрацію кількох тисяч сеульських студентів, які намагалися пройти маршем перед будинками колишніх президентів країни і вимагали нового розслідування кровопролиття 1980 року в місті Кванджу, де в результаті нападу поліції і вояків на студентів-демонстрантів 13 років тому 200 осіб були вбиті. Цими днями минула чергова річниця цієї події.

ХОЧА ГЕН. КОЛІН ПОВЕЛЛ, начальник об'єднаних штабів армії, відходить на пенсію аж у вересні, у Вашінґтоні вже розпочалися політичні маневри за цю найвищу військову посаду в країні. Покищо прихильники двох кандидатів генералів Меррілла МекПіка — керівника штабу летунства і Лі Батлера — керівника команди стратегічного летунства, починають поширювати негтивні поголоски, щоб у той спосіб пошкодити чи радше применшити заслуги кандидатів.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність 26-го січня 1993 р. у Вудсайд, Н. Й. на 84-му році трудолюбивого життя

наш дорогий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ШВАҐЕР ТЕСТЬ І СВАТ

св. п.

ЕВГЕН ЛУЦЬКИЙ

Похоронні відправи з Панахидою відбулися в п'ятницю, 28-го січня з похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку. Божественну Літургію відслужено в церкві св. Юра, а відтак домовину з тілом покійного перевезено на цвинтар „Ґейт оф Гевен", Вестчестер, Н. Й.

Наша подяка о. Левові Ґолдейді з парафії св. Юра за похоронні відправи в церкві, в похоронному заведенні і на цвинтарі в морозну, вітряну погоду.

Сердечна подяка приятелям, знайомим, родині, землякам та нюйоркській громаді за чисельну участь у вшануванні покійного перед його відходом у засвіти. Дякуємо родині за вінки, за коші квітів з Чикаґо, Кольорадо, за квіти від Українського Конґресового Комітету, Округи Союзу українців католиків „Провидіння", від Українського Музичного Інституту, вокального ансамблю „Промінь", за телефонічні, усні, листовні вислови співчуття, які були справжньою розрадою і бальзамом в днях нашої скорботи

Особлива наша подяка за прощальні слова під час Панахиди: Інж. Євгенові Івашкові та Інж. Михайлові Шпонтакові від Українського Конґресового Комітету, М. Кузьмові — від Округи Ню Йорку СУК „Провидіння", ред. Миколі Галіву — від Патріярхального Т-ва, д-рові Іванові Серантові — від Українського Спортового Клюбу.

Наша глибока вдячність за некрологи поміщені в пресі: Українському Конґресовому Комітетові, Фундації Українського Вільного Університету, Спортовому Клюбові та Землякам Станиславівщини.

Висловлюємо щиру подяку всім жертводавцям, що склали свої пожертви в пам'ять покійного Евгена Луцького на релігійні, культурні, добродійні та громадські цілі.

ПОЖЕРТВИ НА РЕЛІГІЙНІ ЦІЛІ: на церкву Юра в Ню Йорку - 250 дол.; оо. Студитів в Римі - 100 дол.; на Українську Церкву в Люрді — 50 дол.; церкву св. І. Хрестителя в Гантері - 50 дол. — Оксана Луцька.

ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ: Українську Семінарію в Римі — 100 дол. - 1-ший Відділ „Провидіння"; Іванна і Володимир Семенина - 50 дол.; О. Луцька - 50 дол.; Ростислава Гаєцька - 25 дол.; Ігор Гаєцький - 25 дол.; Таня Гаєцька - 25 дол.; Наталія Базарко - 25 дол; М. С. Рудик - 10 дол.

ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ „РУХ" - ВІДДІЛ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ: д-р Роман і Світляна Андрушків - 300 дол.; Софія Андрушків - 300 дол.; Оксана Луцька - 200 дол.; д-р В. С. Сенежаки - 50 дол.; Ліда і Богдан Крамарчуки - 40 дол.; Стефанія Чорна - 30 дол.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВБЕНКА: О. Луцька - 100 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ „ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ": 100 дол. - О. Луцька;

ФОНД ДІТЕЙ — ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ: Василь і Зеновія Никифоруки — 50 дол.; Віра Березовська - 25 дол.; Батьківський Кружок УМІ в Ню Йорку - 50 дол.; Станиславівці з Дітройту - 25 дол.

ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ: О. Луцька - 100 дол.; д-р Марко Луцький - 100 дол.; Софія Андрушків - 100 дол.; Марія Когутяк-Ґладка - 50 дол.; Віра і Богдан Андрушків - 50 дол.; Петро Рак - 200 дол.; Оксана Бачинська - 40 дол.; Марія Зубаль - 25 дол.; Володимира Івануса - 20 дол.; Марія Душник - 25 дол.; М. і д-р І. Біленькі - 50 дол.; К. В. Воловодюки - 25 дол.; Орест і Леся Храплива-Щур - 100 дол.; Президія Українського Музичного Інституту - 100 дол.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ": О. Луцька - 50 дол.; Євгенія Плескачевська - 25 дол.; Ірена Качмарська - 25 дол.

НА ВИСИЛКУ ЖУРНАЛУ „ПАТРІЯРХАТ" В УКРАЇНУ: О. Луцька - 100 дол.

РАЗОМ ЗЛОЖЕНО .... 3,015 дол.

СЛУЖБИ БОЖІ В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО ЖЕРТВУВАЛИ: Світляна і Роман Андрушків, Софія Андрушків, О. Луцька, Марко Луцький, Олесь і Іва Луцькі, В. З. Никифоруки, Н. Базарко, І. Косановська, С. Чорна, „Провидіння", Т. Шевчук, С. М. Ганущаки, М. В. Шпонтаки, Ґаля Кіляр, І. С. Серант, М. Лозинська, Таня Рабій, О. Б. Кузишини, В. С. Костюки, А. Р. Лозинські, Дарія Бойдуник, Ансамбль „Промінь", С. Кіналь (Люрд), Н. Купинич, Климентина Шевчук, Марія Смолій, Річарп Беннет.

Наша окрема подяка піддияконові Ю. Малаховському за відвідування із св. Тайнами покійного впродовж його чотирорічної недуги, за співучасть в Богослужбах та участь в похороні і поминках. Проф. д-рові П. Ґоєві, ректорові Українського Вільного Університету наше глибоке — Спасибі за теплі телефонічні вислови співчуття з Мюнхену, Р. Мариновичеві, ведучому Години „Українських Мелодій" за вислови співчуття на хвилях тетру.

В сороковий день смерти нашого дорогого покійного відслужено св. Літургії в: Ню Йорку, Римі - Студіоні, Люрді, Львові, Івано-Франківську (Станиславові), Гантері.

Всім нашим дорогим приятелям, землякам-станиславівцям — безмежна подяка за вшанування покійного та за щире українське серце. Хай Всевишній Господь дарить щедрими ласками та благословенням.

Похоронному заведенню П. Яреми — признання за професійне переведення похорону.

ОКСАНА — дружина
СВІТЛЯНА АНДРУШКІВ — донька
БОРИС і д-р МАРКО — сини

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого найдорожчого і ніколи незабутнього МУЖА, БАТЬКА, БРАТА І ДІДУСЯ

бл. п. магістра права

ІВАНА ЗВАРУНА

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у вівторок, 25-го травня 1993 р.

у церквах:

св. Духа, Акрон, Огайо;
св. Йосафата, Парма, Огайо;
св. Андрія, Парма, Огайо;
св. Покрови, Парма, Огайо;
св. Юра, Ню Йорк, Н. Й.;
св. Богоявлення, Рочестер, Н. Й.;
св. Йосафата, Рочестер, Н. Й.;
свв. Петра і Павла, Кліфтон Гайтс, Па.;
св. Миколая, Торонто;
св.. Катерини, Тернопіль

Про молитви за спокій душі покійного просять

дружина — СТЕФАНІЯ з родиною

Глибоко вражений і засмучений вісткою про смерть

бл. п.

Святослава Гординського

Відійшов від нас видатний поет, мистець, учений, літературний і мистецький критик, перекладач з багатьох мов світу, дійсний член багатьох наукових і літературно-мистецьких організацій, полум'яний патріот-соборник, гуманіст і чарівна людина.

Перед незабутнім образом мого сучасника і друга в глибокому смутку схиляю свою голову.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Прибитій горем дружині Мирославі, вочкам і всій славній родині Гординських висловлюю моє глибоке співчуття.

ГРИГОРІЙ КОСТЮК з родиною

З жалем сповіщаємо, що дня 7-го квітня 1993 р., закінчив своє життя

НАШ ДОВГОЛІТНІЙ ЧЛЕН

св. п. д-р

Михайло Качалуба

ЛІКАР І ПОЕТ

Покійний проживав у Швайцарії та там і помер у місцевості Шерне.

Родині покійного складаємо наше співчуття.

Управа Об'єднання Українських Письменників „Слово"

Ділимося сумною, дещо спізненою вісткою, що дня 24-го грудня 1992 р. помер

наш довголітній член

св. п.

Василь Онуфрієнко

ПОЕТ І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ.

Покійний проживав у далекій Австралії. Там і трудився та закінчив своє життя.

Усім близьким йому складаємо щире співчуття.

Управа Об'єднання Українських Письменників „Слово"

У Ню Йорку відбудеться 15 з'їзд Українського Патріярхального Товариства в ЗСА

Кожні два роки управа Українського Патріярхального Товариства в ЗСА відбуває свої загальні збори. Такі загальні збори заплянововано на 22-ге травня у приміщенні НТШ в Ню Йорку.

Наша організація має 39 відділів і делегатур на терені ЗСА з найбільшими у Ню Йорку, Філядельфії, Баффало, Дітройті, Пітсбурґу, Норт Порті. Управа підтримує контакт з відділами і делегатурами через свої обіжники, листування, телефонічні розмови та особистими відвідинами членів управи.

Ідея мирянського руху посилилася з появою на волі Ісповідника Віри Патріярха Йосифа, який все своє життя змагався за помісність і патріярхат Української Греко-Католицької Церкви. Оцінюючи працю Патріярха Йосифа, нині ще далі йде змаг, зокрема, в Україні та на поселеннях, щоб укріпити і з'єднати нашу Церкву, щоб вона не пропала, але була дали душею народу і провадила його дорогою Божих заповідей в рідному одному дусі. Тому цій Церкві як в Україні, так і на поселеннях потрібний один провід, одна думка, одне життя.

Ми стоїмо на засадах, що Українська Католицька Церква є одною, незалежно, чи вона в Україні, чи на поселеннях, та що розбудова помісности є нашим життєвим процесом і миряни, а при тому Патріярхальне Товариство є в деякій мірі співвідповідальні за її життя й майбутність. На цих ідеях ми сьогодні продовжуємо наш патріярхальний рух.

Розбудова мирянського руху є для нашого Товариства постійно важливою справою, ми нав'язали контакт із УМХ у Львові, а також з мирянськими діячами. Наші фінанси є мінімальні, приходи складають ся головно з членських вкладок, а наші відділи збирають фонди на журнал „Патріярхат", бо без їхнього вкладу праці та пожертв годі собі уявити, чи цей важливий журнал міг би виконувати ту працю, бо вся діяльність нашого товариства є на добровільній базі.

Наш патріярхальний рух повинен перейти на загальний мирянський рух, щоб у той спосіб приєднати ширше коло зацікавлених у розбудові помісности УГК-Церкви, бо проблеми цієї Церкви є справою українського народу. Постараймося в часі з'їзду перевірити наші сили та щоб за поміччю Господа нашого створили ми одне та сильне і всім бажане визнання Української Католицького Патріярхату. Подбаймо, щоб патріярхальна ідея почала зростати в умах нашої молоді. Вони — наші спадкоємці і їм маємо залишити те, чого ми не встигнемо довершити, щоб вони, ідучи нашими слідами, зібрали живно нами посіяного.

Не страхаймось труднощей і небезпек, все зробимо із Христом, який нас всіх скріпляє. Струсім той пил байдужности, який віддаляє нас від ідеалу Патріярхату.

Помісність і Патріярхат — це наше право, тому живімо тою ідеєю, боронім її і будуймо творчо.

Василь Никифорук

Л. Кучма відвідав УВУ

Мюнхен (М Ш-ал) 5-го травня 1993 року прем'єр-міністер України Леонід Кучма відвідав приміщення Українського Вільного Університету Високого гостя привітав традиційним хлібом і сіллю в.о. ректора проф. д-р З. Соколюк в асисті проф. д-ра Г. Васьковича та голови ЦПУН Степана Костюка. Л. Кучма прибув в асисті віцепрем'єра М. Жулинського, міністра культури І. Дзюби, міністра конверсії І. Антонова, міністра освіти, культури, науки і віросповідань Баварії Г. Цегатмаєра та численної делегації високопоставлених представників українського, німецького і баварського урядів. Від дипломатичного і консулярного представництв Української Держави в Німеччині були присутні амбасадор України в Бонні І. Пісковий та генеральний консул України в Баварії д-р А. Пономаренко.

Зустріч Л. Кучми з представниками академічного складу, працівниками Університету та представниками суспільно-громадських установ і церковного життя українців в Німеччині пройшла в головній викладовій залі УВУ. Серед учасників зустрічі були Архиєпископ Анатолій Дублянський (УАПЦ), Владика Платон Корниляк (УГКЦ), сеньор УВУ й український науки проф. д-р Ю. Бойко.

Зустріччю керував проф. д-р З. Соколюк, що у своєму привіті висловив не лише сподівання українців в Німеччині відносно діяльности уряду Української Держави, але також подав стислу історію розвитку Університету, що єдиний в історії західньої цивілізації здійснив ідею вільного університетського навчання в діяспорі, та підкреслив, що це вперше в історії 72-літнього існування Університету, що прем'єр-міністер України відвідує його. Ця згадка була нав'язана до історичного факту, що ректором УВУ в Празі був о. д-р Августин Волошин — прем'єр-міністер Карпатської України. Зі словом виступив також голова ЦПУН Степан Костюк. У своїй відповіді на привітання прем'єр Л. Кучма висловив свою радість з приводу небувалої зустрічі та підкреслив заслуги Університету в минулому, згадав обов'язки всіх нас у процесі побудови й закріплення Української Держави та подякував за підтримку і допомогу в розбудові дипломатичного і консулярного представництв в Німеччині.

Після коротких відповідей на подані учасниками письмені запити відбулося прийняття, під час якого була можливість продовжувати розмову з прем'єром Л. Кучмою і його супроводом.

На згадку залишилась в книзі гостей університету записка для історії: „Побував у Мюнхені на шматочку рідної землі в Українському Вільному Університеті. Прем'єр-міністер України Л. Кучма".

ЗУСТРІЧ БАЙРОЙТЦІВ

Союзівка. — Тут у суботу і неділю, 18-19-го вересня відбуватиметься зустріч професорів та учнів Байройтської гімназії та мешканців Байройту. Місця слід замовляти, телефонуючи на Союзівку (914) 626-5641. Інформації відносно з'їзду можна одержати у Ростислава Ратича (201) 287-0635 або у Дмитра Наливайка (717) 569-3965. Програма з'їзду подана у щоденнику „Свобода".

„Поділіться досвідом організації кредитових спілок..."

Дня 4-го квітня 1993 року відбулися Загальні збори Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч" у Чикаго, а в половині квітня до тієї ж установи прийшов короткий лист від українця з уральського міста Челябінська, який вповні заслуговує, щоб подати його до відома не лише членів чикагської кредитівки, але й читальського загалу „Свободи".

Цитую листа: „Мені неодноразово доводилося чути, що серед українців західньої діяспори розвинена така форма взаємодопомоги, як „українська кредитова спілка". Відомо також, що кредитові спілки дуже допомогли українцям... стати на ноги у важких умовах еміграції, а тепер допомагають своїй Батьківщині. У мене, а також у деяких знайомих, є бажання створити українську кредитову спілку тут, на Уралі. Я чув, що такі наміри мають українці Москви та інших міст Росії. Але ми не маємо досвіду. Саме тут Ви можете надати нам консультативну допомогу, за яку будемо Вам дуже вдячні. Поділіться, будь ласка своїм досвідом організації кредитових спілок... самим механізмом їхньої роботи..." Подяка і підпис.

Лист відслонює кілька аспектів дальшої праці. Поперше, заторкує найголовніший принцип кооперації взаємодопомоги: „діліться своїм досвідом" (з українцями, де б вони не проживали — тут ще й місце на справжню солідарність). Подруге, лист говорить про відроджування підприємливости та ініціятивности — прикмет, так потрібних у цей трудний час. Потретє, лист потверджує доцільність дотеперішньої трирічної праці для відродження кредитових спілок України, в результаті якої діють — з доволі великою обережністю — вже поодинокі кредитові спілки і Оргкомітет з координатором Петром Козинцем на чолі. Саме з П. Козинцем треба буде перевести перші консультації сдправі прохання українця з Уралу: як практично і допомогти реалізувати ініціятиви українців в Челябінську, а може і в інших містах східньої діяспори.

Тут треба згадати, що мотором дій для творення і розвитку кредитових спілок в Україні стала окрема Комісія при Українській Світовій Кооперативній Раді (УСКР), очолена Богданом Ватралем — екз. директором чикагської кредитівки і фінансовим референтом УСКР. Через активну участь у різних ділових конференціях, нарадах вдалося зацікавити „кооперативним-кредитовим проєктом" для України державні чинники Америки і Канади, Всесвітну Раду Кредитових Спілок (WOCCU) тим більше, що проєкт кредитових спілок для Польщі, Росії та інших пост-комуністичних держав вже був створений.

В червні 1992 року відбулась велика збірна поїздка-місія в Україну представників української кооперації західньої діяспори, офіційних представників Всесвітньої Ради та забезпеченевих компаній, щоб на місці переконатись у можливостях. А там, в Україні, поставлено вже перші кроки... Відчутним результатом були признані федеральні фонди, завдяки яким на стажування до Америки приїжджатимуть представники кредитових спілок з України. На початку цього року першим прибув згадуваний вже П. Козинець. Він побував у кредитівках, приглядаючись функціонуванні цих українських фінансових установ, і зробив висновок: „Кредитовим спілкам України — бути! Філософія кредитового руху знайшла широку підтримку серед державних чинників, а головно — серед широких громадських кіл в Україні. Важливо перебороти спротиви партократів, щоб був ухвалений закон.." П. Козинець відбув ще й корисні ділові зустрічі, розмови в американському господарсько-фінансовому світі. У квітні на стажування прибули наступні кандидати. (Можливо, що і для українців уральського міста Челябінська вдасться вислати таке стажування?)

В контексті розгорненої праці з приціломо — допомагати розвинутись кредитовим спілкам в Україні — напрошується питання: чи згадувані тут ініціятиви і проєкти знайдуть широку підтримку членства та проводів кредитівок в ЗСА? Спираючись на наставленням зборів каси „Самопоміч" в Чикаго та на думку голови УСКР Омеляна Плешкевича, можна припускати, що реакція буде позитивна.

У перерві зборів був представлений короткий фільм з історії кредитово-кооперативного руху — від скромних початків, коли давав допомогу бідним її членам в жорстокі часи первісного капіталізму, а далі йде значний розділ з діяльности українського кооперативного руху в країнах поселення, зокрема в Америці. Фільм прийнятий був добре, не одному пригадувались свої початки... Спонсорами фільму були УСКР і Всесвітня Рада Кредитових Спілок з призначенням для України.

Формальна частина Загальних зборів була проведена дуже справно: заслухані дані, звітн та інформації були потверджені дальшого нестримного росту установи. Збори відкрив і ними провадив президент Роман Мицик. Після перших точок, зокрема чіткого відчитання протоколу з попередніх зборів секретарем Віктором Войтиховим і беззастережним затвердженням його, прийшла черга привітів і, як це вже в традиції, першим склав привіт президент банку „Певність" меценат Юліян Куляс — слово, сповнене приязню, пошаною, взаємозрозумінням. Вже неодноразово було стверджуване — двi конкуренційні установи, для одної громади, спільнособе доповнюють. Це позитивний виняток.

Було багато особистих привітів — традиційно від обох громадських Централь, від проводів молодечих організацій, від комбатантських і спортових представників. На окремі оплески заслужив собі привіт від Олі Федак — голови ОЖОЧСУ, яка гарно сказала про ввічливість працівників. Дуже актуальним був привіт від Централі Українських Кооператив Америки, який склав екз. голова, інж. Дмитро Григорчук.

Звіти дирекції розпочав фінансовий референт і екз. директор Богдан Ватраль. Найважливіші дані: активи досягли суми 147.619.749 дол., власний капітал виносить 14.679,314 дол., а на церковно-громадські цілі виплачено 237.112 дол. У цих цифрах — і сила, і важність інституції, яка вміє бути підпорою. Б. Ватраль коротко схарактеризував свою працю, зокрема на відтинку контактів з державними чинниками і представниками Всесвітньої Ради, щоб представляти інтереси української спільноти, її економіки. Дуже цікавою була участь у сесії для обговорення проблем Східньої Европи, де була нагода розказати членам нової адміністрації про ролю кредитового руху для економіки України, про створення координований плян для відновлення кредитових спілок в Україні.

Завершенням звітів становили підсумки і оцінки Контрольної комісії. Голова Любомир Климкович запевнив про правильне виконування обов'язків дирекцією, з Загальним зборам склав звіт про правильність діяльности установи. Цілорічну ревізію перевела професійна фірма Доміно, Ґрайтис енд Компані — без застережень, а державні ревізори знову признали сильний та стабільний стан тієї установи. Голова Контрольної комісії склав признання дирекції і всім працівникам за добру працю, за посвяту і гарну співпрацю.

Помимо нелегкої загальної економічної ситуації в країні, стабільність і розвиток чикагської каси „Самопоміч" є доказом що принцип взаємодопомоги можна реалізувати далеко ширше поза „власним подвір'ям", прислуховуючись пильно до потреб наших братів на Батьківщині і в східній діяспорі.

Ірина Камінська

Св. п. Й. Стрільчук

Втрата кожного нашого громадянина чи громадянки — основоположників наших громад в Австралії — є тяжкою для нас усіх. А це тому, що завдяки їх патріотизмові, щирій відданості українській спільноті та ідеї збереження нашої української ідентичности в країні нового поселення сьогодні в нас є народні доми, церкви, українські школи, культурно-мистецькі та інші установи, молодечі організації.

Наша південно-австралійська громада щиро прощає тих, що відходять від нас, символізуючи тим наше для них признання, вдячність та всеукраїнську любов. Помимо всіх наших щоденних турбот та часто і комунікаційних труднощів, наше громадянство чисельно засвідчує це під час похоронних відправ. Ті, що відійшли, є частиною нас та частиною душі нашого українського народу.

І знову втрата... Відійшов один з перших і найдостойніших в нашій громаді, який скромно та без очікуваних похвал чи признань віддавав свої знання, свою енергію на скріплення та розвитку нашої діяльности.

Тим відданим громадянином-патріотом був св.п. архітект Йосип Стрільчук, який несподівано відійшов від нас 29-го березня ц. р., та якого земні останки було зложено на цвинтарі у Челтенгам 1-го квітня. Покійний відійшов, закінчивши 69 років життя, залишивши у скорботі дружину Марію, синів Анатолія і Петра та доньку Віру з їхніми родинами. Останні хвилини прощання були повні зворушення не лише для родини, але і для громадянства. Йосип Стрільчук належав до тих осіб, які випромінюють любов, лагідність і зичливість, та які віддані високим всеукраїнським ідеалам. Будучи безмежно відданим дружині і родині, він сприяв усьому, що було українське, починаючи з нашої громади і кінчаючи його великою відданістю молодій незалежній українській державі, де він ще мав змогу побувати в минулому році. Як архітект, він дав свій поважний вклад у викінченні Народнього Дому (добудована частина і фронт), а також був архітектом церкви св. Архистратига Михаїла, яка є сьогодні гордістю не лише православних вірних, але й усієї української громади. Окрім того, його ім'я є записане золотими літерами як мецената не лише у Південній Австралії, але також і при створенні атласу України. Його здібність та винахідливість як архітекта оцінено і австралійцями, і коли було потрібно його праці, він радо їх давав при добудовах Флиндерс Медікал Центр та Роял Австраліен Госпітал.

Будучи великим українським патріотом і соборником, Йосип Стрільчук дуже переживав у зв'язку з непотрібним поділом поміж православною громадою в Аделаїді та молив Бога про єдність: „Щоб ми були одно". Це були його слова, які він з надією висловлював перед нами. І тому коли Українська Автокефальна Православна Церква діждалася свого довгоочікуваного Патріярха в особі Святішого Мстислава, ця надія на возз'єднання ставала все реальнішою. Світлої пам'яті Йосип Стрільчук віддоті зосередив свою енергію в цьому напрямку і дружно разом з головою парохіяльної ради Свято-Михайлівської Церкви Борисом Бороcевичем та головою Свято-Покровської Церкви Іваном Прадуном, приступив до священної акції об'єднання двох парохій в одну. Добрий Творець дозволив Йосипові Стрільчукові дочекатися цього моменту коли після офіційної ліквідації обох парохій встановлено нову всеоб'єднуючу Свято-Михайлівську парохію УАПЦ, якої парохіяльну раду очолює Марія Ковальська та якої секретарем був св. п. Йосип Стрільчук.

Народжений у Волостю на Західній Волині, покійний проживав в селі Стенжаричах, де залишив свою рідню та давніх шкільних друзів і подруг. Він з такою радістю оповідав нам про своє недавнє перебування в Україні, в своїх рідних Стежаричах, де ще довелося йому стрінутися з людьми, які пережили сталінський терор та залишилися живими. Плянував він ще раз відвідати рідні сторони, одначе доля велила йому інакше.

Ми були в дуже близьких, приязних взаєминах зі св. Йосипом Стрільчуком, часто проводили вимінни думок та дискусії на різні теми. Ми знали його як надзвичайно інтелігентну та тактовну особистість. Він мав велику спрагу на знання і постійно вивчав життя в усіх його формах і видах. Він філософічно підходив до всіляких непорозумінь і конфліктів поміж громадянством і завжди пропонував конструктивно-позитивні ідеї. Він любив людей і прощав усім тих, що в процесі праці на громадській чи церковній ниві чинили йому закиди чи намагалися вбачати в ньому свого противника.

Йосип Стрільчук відійшов від нас тілесно, одначе його світла та шляхетна істота вічно житиме в серцях поколінь, бо той, хто живе для ближніх, для родини і народу свого, той виконує найвищу заповідь перед Богом.

Д-р Святополк Шумський

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

3-4-го липня — УСЦАК-Схід
31-го липня і 1-2-го серпня — Подвійні Ігри
4-6-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
9-10-го жовтня — КЛК

УВАГА! УВАГА!

Пригадується, що

Посмертні повідомлення

до поміщення в щоденнику „СВОБОДА"

приймаються тільки до години 8:30 ранку,

якщо родина бажає їх мати надрукованими того самого дня.

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ